

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННПБ ЗУНУ

Надія КУЛЬЧИЦЬКА

2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Фіскальне адміністрування»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок
освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська
справа та страхування»

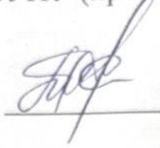
кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	3	6	30	30	4	8	78	150	6
Заочна	3	6	8	4	-	-	138	150	6

29.06.2025

Чортків – ЗУНУ
2025

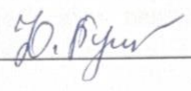
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», затвердженій Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму склала к.е.н., доцент Мар'яна ПОЛЯК-СВЕРГУН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін (протокол № 1 від 26.08.2025 р.)

Завідувач кафедри Людмила ДЕРМАНСЬКА

Гарант ОПП

Юлія БУТЕЛЬ

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"ФІСКАЛЬНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ"**

1. Опис дисципліни "Фіскальне адміністрування"

Дисципліна – «Фіскальне адміністрування»	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань - 07 «Управління адміністрування» та	Нормативна дисципліна з циклу професійної підготовки
Кількість залікових модулів - 5	Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки: Денна – 3 Заочна- 3 Семестр: Денна – 6 Заочна- 6
Кількість змістових модулів - 2	Освітня програма - «Фінанси, банківська справа страхування»	Лекції: Денна форма – 30 год. Заочна форма- 8 год. Практичні заняття: Денна форма – 30 год. Заочна форма – 4 год
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Самостійна робота: Денна форма – 78 год. Заочна форма- 138 год Тренінг – 8год. Індивідуальна робота : Денна – 4 год.
Тижневих годин – год.10, з них аудиторних – 4год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

2. Мета й завдання дисципліни «Фіскальне адміністрування»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фіскальне адміністрування» є освоєння студентами теоретичних і практичних аспектів фіскальної політики, оволодіння навичками розробляти пропозиції щодо вдосконалення податкового законодавства, узагальнення законодавчих і нормативних документів, навичок і здібностей щодо адміністрування доходів, видатків бюджетів і державного боргу та встановлення відповідальності за податкові, митні та бюджетні правопорушення.

Дисципліна «Фіскальне адміністрування» вивчається на завершальному етапі підготовки бакалаврів з метою освоєння методів здійснення контролю за мобілізацією фінансових ресурсів до бюджетів усіх рівнів. Предметом Предмет дисципліни «Фіскальне адміністрування» охоплює вивчення теоретичних і практичних аспектів управління фіскальною системою держави.

2.2 Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування» є:

- зрозуміти суть фіскального адміністрування, дослідити його принципи та напрями реалізації, законодавче та інформаційне забезпечення;
- з'ясувати зміст і класифікацію фіскальних органів, вивчити повноваження фіскальних органів в Україні;
- засвоїти практичні аспекти діяльності контролюючих органів в процесі реєстрації платників податків, їх постановки на облік та зняття з обліку;
- опанувати прикладні аспекти діяльності контролюючих органів у ході оперативного обліку податкових платежів;
- дослідити способи визначення податкових та/або грошових зобов'язань платника податків, а також можливості оскарження рішень контролюючих органів;
- вивчити порядок здійснення податкового контролю, засвоїти алгоритм здійснення основних видів перевірок та застосування різних видів відповідальності за порушення податкового законодавства;
- опанувати порядок здійснення митного контролю, засвоїти алгоритм здійснення його основних форм та застосування різних видів відповідальності за порушення митного законодавства;
- ознайомитись із процедурою адміністрування податкового боргу в Україні, дослідити основні джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків;
- засвоїти концептуальні основи теорії ризику та ризик утворюючі фактори у податковій та митній сферах;
- опанувати порядок здійснення бюджетного контролю, засвоїти алгоритм здійснення його основних форм та застосування різних видів відповідальності за порушення бюджетного законодавства;
- ознайомитись із змістом і специфікою бюджетних ризиків, дослідити етапи та способи управління ними;
- засвоїти основні засади здійснення державних (місцевих) запозичень, з'ясувати умови розміщення (емісії) державних (місцевих) боргових цінних паперів та надання державних і місцевих гарантій;
- ознайомитись із сутністю, причинами та наслідками дефолту, необхідністю застосування методів управління державним боргом, способами здійснення реструктуризації боргу;
- дослідити зміст і класифікацію ризиків державного боргу, принципами та способами управління борговими ризиками держави.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси

домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування» базується на знаннях, отриманих з таких дисциплін, як «Фінанси», «Податкова система»

2.5. Результати навчання

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т. ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

3. Програма дисципліни «Фіскальне адміністрування»

Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування

Тема 1. Система фіскального адміністрування в Україні.

Правові основи фіскальної діяльності в Україні: законодавчі та нормативні акти. Зміст фіскального адміністрування, його трактування у фаховій літературі. Податкове адміністрування як визначальна складова фіскального адміністрування. Принципи фіскального адміністрування.

Ієрархія правових актів із питань адміністрування податків і зборів. Колізії норм чинного законодавства та конфлікт інтересів платників податків і фіскальних органів, порядок його вирішення.

Інформаційне забезпечення фіскального адміністрування. Державні реєстри, їх необхідність та порядок ведення.

Література: 2, 3, 8, 10, 12, 15

Тема 2. Склад та функції контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків.

Поняття, завдання та організація обліку платників податків – фізичних осіб. Порядок взяття на облік за основним місцем обліку платників податків – юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів. Взяття на облік за основним місцем обліку самозайнятих осіб.

Порядок внесення змін до облікових даних платників податків. Оприлюднення даних про взяття на облік платників податків. Порядок зняття з обліку платників податків у контролюючих органах.

Порядок обліку осіб, які під час провадження своєї діяльності є учасниками відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи. Контроль контролюючих органів за відкриттям/закриттям платникам рахунків у банківських та інших фінансових установах.

Література: 2, 4, 6, 11, 13, 15, 18

Тема 3. Податкові зобов'язання та способи їх визначення

Поняття податкових та грошових зобов'язань. Способи визначення податкових та грошових зобов'язань, їх переваги та недоліки. Строки сплати податкових та грошових зобов'язань. Терміни давності за податковими зобов'язаннями.

Податкові повідомлення-рішення: їх призначення та порядок вручення платникам податків. Оскарження рішень контролюючих органів платниками податків. Адміністративне оскарження як досудовий порядок вирішення спірних питань. Процедура судового оскарження рішень контролюючих органів.

Поняття розстрочення та відстрочення податкових (грошових) зобов'язань та податкового боргу. Підстави для розстрочення (відстрочення) податкових (грошових) зобов'язань та податкового боргу. Порядок прийняття рішень контролюючими органами та оформлення розстрочення (відстрочення) податкових (грошових) зобов'язань.

Література: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14.

Тема 4. Приймання та обробка податкових декларацій у контролюючих органах.

Значення податкових декларацій у фіскальній системі. Податкові декларації та розрахунки, їх класифікація. Складення податкової звітності. Подання податкової декларації до контролюючих органів. Терміни подання податкових декларацій. Електронна податкова звітність. Автоматизована система «Єдине вікно подання електронної звітності». Внесення змін до податкової звітності.

Організація приймання податкової звітності контролюючим органами у сфері оподаткування.

Вимоги до податкової звітності, підстави для відмови прийняти звітність. Автоматизована обробка податкових декларацій. Особливості документообороту в умовах електронної податкової звітності.

Література: 4, 6, 8, 10, 12, 14.

Тема 5. Процес погашення податкового боргу платниками податків: основні аспекти та механізми.

Податковий борг: причини виникнення та тенденції. Податкова застава як спосіб забезпечення погашення заборгованості перед бюджетом та цільовими державними фондами. Пріоритет податкової застави. Підстави для виникнення та припинення податкової застави. Класифікація податкового боргу. Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків. Зміст податкової застави. Виникнення права податкової застави. Податковий керуючий. Узгодження операцій із заставленим майном. Припинення податкової застави. Адміністративний арешт майна. Повний та умовний арешт майна. Продаж майна, що перебуває у податковій заставі. Погашення грошових зобов'язань або податкового боргу в разі ліквідації платника податків. Списання безнадійного податкового боргу.

Література: 1, 3, 4, 8, 11,

Змістовий модуль 2. Методико-організаційні аспекти контролю та відповідальності у фіскальному адмініструванні.

Тема 6. Податковий контроль у фіскальному адмініструванні.

Суть та методи реалізації податкового контролю. Податкові перевірки в системі методів контролю. Класифікація податкових перевірок. Періодичність податкових перевірок. Планування перевірок контролюючими органами.

Камеральні перевірки та специфіка їх проведення. Документальні планові перевірки та порядок їх здійснення. Плани-графіки платників податків, порядок їх формування, затвердження та внесення змін. Документальні позапланові виїзні перевірки, підстави для їх проведення. Фактичні перевірки та порядок їх проведення. Взаємодія підрозділів контролюючих органів при проведенні податкових перевірок. Електронні перевірки як додатковий сервіс у системі податкового контролю. Оформлення результатів перевірок.

Література: 5, 8, 10, 14, 16

Тема 7. Відповідальність за податкові правопорушення.

Види відповідальності за податкові порушення. Світовий досвід та реалізація механізму

відповідальності за податкові порушення в Україні.

Пеня за несвоєчасну сплату платежів: призначення та порядок нарахування. Штрафні санкції за порушення законодавства про оподаткування в механізмі регулювання законопослушності платників податків. Види штрафних санкцій, які застосовуються контролюючими органами.

Порядок застосування штрафних (фінансових) санкцій. Повідомлення-рішення про застосування санкцій, порядок його доведення до платника податків. Притягнення порушників до адміністративної відповідальності.

Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення: нормативне забезпечення, межі відповідальності та уроки застосування.

Література: 7, 11, 12, 14

Тема 8. Управління податковими та митними ризиками

Суть і характеристики податкових ризиків. Причини виникнення податкових ризиків. Класифікація податкових ризиків. Виявлення та аналіз податкових ризиків у діяльності платників податків. Визначення методів реагування на ризики порушення податкового законодавства. Сутність і особливості митних ризиків. Класифікація митних ризиків. Мета впровадження системи управління ризиками митними органами. Діяльність митних органів щодо оцінки та управління ризиками.

Порядок проведення аналізу та оцінки ризиків, розробка і впровадження заходів для управління ризиками, що визначають форми та обсяги митного контролю. Митні формальності, які можуть бути встановлені на основі застосування системи управління ризиками. Міжнародний досвід у сфері управління податковими та митними ризиками. Роль сучасних інформаційних технологій у управлінні податковими та митними ризиками.

Література: 5, 12, 13, 15

Тема 9. Митний контроль у фіскальному адмініструванні

Сутність та особливості значення митного контролю у фіскальному адмініструванні.

Технологія митного контролю. Концептуальні положення здійснення митного контролю. Способи гарантування доставки товарів як інструмент забезпечення сплати митних платежів. Забезпечення сплати митних платежів на умовах надання фінансових гарантій. Перевезення товарів на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП.

Поняття контрабанди як виду кримінального митного правопорушення. Відповідальність за вчинення контрабанди. Порушення митних правил як вид адміністративного правопорушення. Відповідальність за порушення митних правил: штраф, попередження, конфіскація. Митні злочини та відповідальність за їх вчинення. Міжнародний досвід відповідальності за порушення митного законодавства.

Література: 3, 6, 8, 9, 10, 13

Тема 10. Адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Значення єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Законодавчі та нормативні акти, що регулюють адміністрування єдиного внеску. Порядок нарахування єдиного внеску. Розмір єдиного внеску та його пропорції в залежності від типу діяльності та рівня доходів. Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Реєстр страхувальників. Формування даних реєстру страхувальників. Реєстр застрахованих осіб. Звітність із єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Напрями реформування системи адміністрування єдиного внеску в Україні.

Література: 1, 4, 7, 9, 11

Тема 11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії

Поняття фіскальних деліктів та їх значення для економічної стабільності країни.

Визначення фіскальних деліктів у контексті податкового законодавства та економічної безпеки. Види фіскальних деліктів: податкові правопорушення, ухилення від сплати податків, порушення митних правил. Порушення з боку платників податків: свідомі дії та помилки. Причини ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів. Ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування. Оптимізація податків, податкове планування.

Протидія неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій. Організація протидії ухиленню від сплати податків та зборів в Україні. Діяльність контролюючих органів щодо розширення бази оподаткування та вдосконалення адміністрування податкових платежів.

Література: 5, 6, 7, 10, 11, 13.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Фіскальне адміністрування»

Денна форма навчання

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивід. робота	Трені-нг	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування						
Тема 1. Система фіскального адміністрування в Україні.	2	2	7	2	4	Усне опитування, тестові завдання
Тема 2.Склад та функції контролюючих із платниками податків. Облік платників податків	2	2	7			
Тема 3. Податкові зобов’язання та способи їх визначення	2	2	7			
Тема 4. Приймання та обробка податкових декларацій у контролюючих органах	4	4	7			
Тема 5. Процес погашення податкового боргу платниками податків: основні аспекти та механізми	4	4	8			Заліковий модуль по темах 1-5
Змістовий модуль 2. Методико-організаційні аспекти контролю та відповідальності у фіскальному адмініструванні						
Тема 6. Податковий контроль у системі фіскального адміністрування	4	4	7	2	4	Усне опитування, тестові завдання,
Тема 7. Відповідальність за податкові правопорушення	2	2	7			
Тема 8. Управління податковими та митними ризиками	2	2	7			
Тема 9. Митний контроль у системі фіскального адміністрування	2	2	7			
Тема 10. Адміністрування єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування	4	4	7			
Тема 11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії	2	2	7			Заліковий модуль по темах 6-11
ВСЬОГО:	30	30	78	4	8	Екзамен

Структура залікового кредиту дисципліни «Фіскальне адміністрування»
Заочна форма навчання

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування					
Тема 1. Система фіскального адміністрування в Україні	2	1	13		Тестові завдання. Усне опитування
Тема 2. Склад та функції контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків			12		
Тема 3. Податкові зобов’язання та способи їх визначення	2	1	12		Тестові завдання. Усне опитування
Тема 4. Приймання та обробка податкових декларацій у контролюючих органах			13		
Тема 5. Процес погашення податкового боргу платниками податків: основні аспекти та механізми			13		
Змістовий модуль 2. Методико-організаційні аспекти контролю та відповідальності у фіскальному адмініструванні					
Тема 6. Податковий контроль у системі фіскального адміністрування	2	1	12		Тестові завдання. Усне опитування
Тема 7. Відповідальність за податкові правопорушення			13		
Тема 8. Управління податковими та митними ризиками			12		
Тема 9. Митний контроль у системі фіскального адміністрування	2	1	13		Тестові завдання. Усне опитування
Тема 10. Адміністрування єдиного внеску на загальнообов’язкове			13		
Тема 11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії			12		
ВСЬОГО:	8	4	138		Екзамен

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття 1

Тема. Система фіскального адміністрування в Україні

Мета: З'ясувати сутність фіскального адміністрування

Питання для обговорення:

1. Зміст та принципи фіскального адміністрування
2. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення фіскального адміністрування
3. Колізії норм чинного законодавства та конфлікт інтересів платників податків і фіскальних органів, порядок його вирішення
4. Контролюючі органи та органи стягнення
5. Державні реєстри, їх необхідність та порядок ведення.
6. Фіскальні інституції.

Література: 3, 4, 8, 11, 12, 13, 17

Практичне заняття 2

Тема. Склад та функції контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків

Мета: З'ясувати особливості роботи контролюючих органів з платниками податків та засади обліку платників податків

Питання для обговорення:

1. Організація роботи контролюючих органів з обліку платників податків.
2. Права та обов'язки платників податків.
3. Класифікація платників податків.
4. Організація роботи органів Державної податкової служби з платниками податків.
5. Порядок взяття платників податків на облік у фіскальних органах.
6. Особливості взяття на облік платників податків - фізичних осіб.
7. Особливості взяття на облік платників податків – юридичних осіб.
8. Процедура зняття платників податків із обліку.
9. Контроль фіскальних органів за відкриттям платникам податків рахунків у банківських установах.

Література: 3, 4, 8, 11, 15, 17, 20

Практичне заняття 3

Тема: Податкові зобов'язання та способи їх визначення

Мета: З'ясувати способи визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків

Питання для обговорення:

1. Податкові та грошові зобов'язання, способи їх визначення.
2. Податкові повідомлення, порядок їх формування, надсилання (вручення) платникам податків.
3. Податкові вимоги, порядок їх формування, надсилання (вручення) платникам податків.
4. Оскарження рішень контролюючих органів: адміністративне та судове.

Література: 3, 4, 8, 11, 10, 14

Практичне заняття 4-5

Тема: Приймання та обробка податкових декларацій у контролюючих органах

Мета: Ознайомитися з порядком приймання, обробки та контролю податкової звітності

Питання для обговорення:

1. Подання податкової декларації до контролюючих органів.
2. Форми податкової звітності
3. Електронна податкова звітність
4. Організація приймання податкової звітності контролюючим органами у сфері оподаткування.

5. Вимоги до податкової звітності, підстави для відмови прийняти звітність.
6. Автоматизована обробка податкових декларацій.
7. Особливості документообороту в умовах електронної податкової звітності.

Література: 3, 4, 8, 11, 12

Практичне заняття 6-7

Тема: Процес погашення податкового боргу платниками податків: основні аспекти та механізми.

Мета: З'ясувати методику погашення податкового боргу

Питання для обговорення:

1. Податковий борг: сутність, причини виникнення та види.
2. Організація роботи контролюючих органів з податковими боржниками.
3. Податкова застава як спосіб забезпечення погашення податкового боргу.
4. Адміністративний арешт активів платників податків: поняття, види, обставини та порядок застосування.
5. Примусові заходи з погашення податкового боргу.
6. Поняття та підстави розстрочення та відстрочення податкових (грошових) зобов'язань та податкового боргу.
7. Порядок прийняття рішень контролюючими органами та оформлення розстрочення (відстрочення) податкових (грошових) зобов'язань.

Література: 1, 3, 4, 8, 11, 17

Практичне заняття 8-9

Тема: Податковий контроль у фіскальному адмініструванні

Мета: З'ясувати теоретичні та практичні засади податкового контролю

Питання для обговорення:

1. Поняття податкового контролю та організація його здійснення..
 2. Перевірки в системі методів контролю.
 3. Планування перевірок контролюючими органами.
 4. Алгоритм комплексної виїзної документальної перевірки
 5. Позапланові виїзні перевірки, підстави для їх проведення. Камеральні перевірки. Фактичні перевірки
 6. Відповідальність за податкові правопорушення: необхідність та види.
- Література: 3, 4, 5, 8, 11, 13, 17, 18

Практичне заняття 10

Тема: Відповідальність за податкові порушення

Мета: З'ясувати види відповідальності за податкові порушення

Питання для обговорення:

1. Види відповідальності за податкові порушення.
 2. Світовий досвід та реалізація механізму відповідальності за податкові порушення в Україні.
 3. Пеня за несвоєчасну сплату платежів: призначення та порядок нарахування.
 4. Штрафні санкції за порушення законодавства про оподаткування
 5. Повідомлення-рішення про застосування санкцій, порядок його доведення до платника податків.
 6. Притягнення порушників до адміністративної відповідальності
 7. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення
- Література: 3, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 17, 18

Практичне заняття 11

Тема: Управління податковими та митними ризиками

Мета: З'ясувати особливості адміністрування податкових і митних ризиків

Питання для обговорення:

1. Сутність і класифікація податкових ризиків.
2. Виявлення та опрацювання податкових ризиків у діяльності платників.
3. Шляхи протидії податковим ризикам.
4. Зміст і різновиди митних ризиків.

5. Виявлення та опрацювання митних ризиків у діяльності суб'єктів ЗЕД.

6. Шляхи мінімізації митних ризиків.

Література: 2, 4, 6, 10, 11, 12, 17, 18

Практичне заняття 12

Тема: Митний контроль у фіскальному адмініструванні

Мета: З'ясувати теоретичні та практичні засади митного контролю

Питання для обговорення:

1. Економічний зміст та сутність митного контролю
2. Принципи та форми здійснення митного контролю
3. Технологія митного контролю
4. Забезпечення сплати митних платежів на умовах надання фінансових гарантій
5. Перевезення товарів на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП.
6. Зберігання товарів і транспортних засобів комерційного призначення під митним контролем.
7. Тимчасове зберігання товарів під митним контролем.
8. Умови розміщення та організація функціонування митних складів. Зберігання товарів на складах митниць.

Література: 5, 8, 10, 11, 13, 17, 18

Практичне заняття 13-14

Тема: Адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)

Мета: з'ясувати засади адміністрування ЄСВ

Питання для обговорення:

1. Облік платників ЄСВ
2. Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування
3. Реєстр страхувальників та формування даних реєстру страхувальників
4. Реєстр застрахованих осіб
5. Звітність з ЄСВ

Література: 2, 5, 10, 11, 17

Практичне заняття 15

Тема: Фіскальні делікти: зміст та методи протидії

Мета: З'ясувати зміст фіскальних деліктів та методи протидії

Питання для обговорення:

1. Ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування
2. Оптимізація податків, податкове планування.
3. Протидія неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій.
4. Організація протидії ухиленню від сплати податків та зборів в Україні
5. Діяльність контролюючих органів щодо розширення бази оподаткування та вдосконалення адміністрування податкових платежів

Література: 3, 6, 9, 10, 11, 13

6. Тренінг з дисципліни

Порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення з метою тренінгового заняття.
2. Організаційна частина. Кожен студент отримує завдання для розв'язку практичного завдання.
3. Практична частина реалізовується шляхом розв'язування практичного завдання, що включає в себе:
 - аналіз та оцінка можливості отримання розстрочення;
 - розробка графіку розстрочення;
 - оцінка фінансового навантаження;
 - оформлення пропозицій та рекомендацій.
 - оформлення звіту.

4. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконання завдань. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття та оцінювання результатів виконання практичного завдання максимально у 100 балів.

Завдання.

Вас призначили податковим консультантом для підприємства «ІнноваСервіс», яке звернулося з проханням про розстрочення податкових зобов'язань. Підприємство стикається з фінансовими труднощами через затримки в оплаті послуг від клієнтів та необхідність погашення великої суми податкового боргу. Ваше завдання — проаналізувати умови розстрочення, підготувати пропозиції щодо плану погашення боргу, а також оцінити можливі наслідки для підприємства.

Вихідні дані:

1. Податкові зобов'язання підприємства: - Податок на прибуток за останній рік: 1 400 000 грн; - ПДВ до сплати: 300 000 грн; - Загальний податковий борг: 1 700 000 грн.

2. Фінансовий стан підприємства: - Дохід за останній квартал: 1 000 000 грн; - Витрати за останній квартал: 800 000 грн; - Прибуток до оподаткування: 200 000 грн; - Ліквідні активи (готівка та банківські рахунки): 200 000 грн.

3. Умови розстрочення податкових зобов'язань:- Максимальний термін розстрочення 12 місяців; - Процентна ставка на розстрочення: 7% річних; - Щомісячний платіж не повинен перевищувати 20% від середньомісячного доходу.

Алгоритм виконання

Аналіз та оцінка можливості отримання розстрочення. Перевірте, чи підприємство відповідає умовам для отримання розстрочення податкових зобов'язань. Оцініть фінансовий стан підприємства і можливість виконання умови щодо максимального розміру щомісячного платежу.

Розробка графіку розстрочення. Розробіть план погашення податкового боргу з урахуванням умов розстрочення. Визначте щомісячні платежі з урахуванням процентної ставки. Складіть графік платежів на 12 місяців, включаючи розрахунок відсотків та основного боргу.

Оцінка фінансового навантаження. Розрахуйте загальні витрати на погашення боргу, враховуючи відсотки. Оцініть, як розстрочення вплине на фінансовий стан підприємства та можливі ризики, зокрема у випадку погіршення фінансових показників.

Оформлення пропозицій та рекомендацій. Підготуйте рекомендації для підприємства щодо управління фінансами під час розстрочення податкових зобов'язань. Розробіть стратегію для покращення фінансового стану підприємства, включаючи способи збільшення ліквідності та оптимізації витрат.

Оформлення звіту. Підготуйте звіт, в якому буде відображено план погашення податкового боргу, графік платежів, а також фінансові висновки щодо розстрочення. Включіть таблиці та графіки для наочності.

7. Тематика самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів полягає у підготовці презентаційних виступів, що оцінюються за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової:

-80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.

Обговорюються результати виконання завдань. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика презентацій:

1. Сутність та структура фіскального адміністрування
2. Податковий контроль: цілі, завдання, методи
3. Система адміністрування податків в Україні
4. Фіскальна політика та її вплив на економічні процеси.
5. Міжнародний досвід фіскального адміністрування
6. Інформаційні технології у фіскальному адмініструванні
7. Роль податкових органів у забезпеченні бюджетних надходжень
8. Адміністрування митних платежів

9. Боротьба з податковими порушеннями та ухиленням від сплати податків
11. Адміністрування ПДВ: проблеми та перспективи
12. Місцеві податки та збори: особливості адміністрування
13. Реформи у сфері фіскального адміністрування
14. Фіскальна децентралізація: нові виклики для податкового адміністрування
15. Етичні аспекти фіскального адміністрування
16. Диджиталізація та автоматизація фіскального адміністрування
17. Протидія ухиленню від сплати податків та тіньовій економіці
18. Адміністрування податку на додану вартість (ПДВ)
19. Міжнародне співробітництво у сфері фіскального адміністрування
20. Фіскальна децентралізація
21. Реформи фіскального адміністрування в Україні
22. Роль фіскальної політики в умовах економічної кризи
23. Адміністрування податків в умовах глобалізації
24. Роль фіскальних органів у запобіганні фінансовим злочинам
25. Ефективність податкового контролю: сучасні підходи
26. Етика та прозорість у фіскальному адмініструванні
27. Фіскальні стимули для економічного розвитку
28. Фіскальний контроль за трансфертним ціноутворенням

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Фіскальне адміністрування” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- оцінювання результатів тренінгу;
- наукова дискусія
- інші види індивідуальних та групових завдань
- екзамен

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Фіскальне адміністрування” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 5 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-5 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 5 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 6-11 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється в 100 балів	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.	Теоретичне питання – макс 20 балів Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів Задача 1 – макс. 25 балів Задача. 2 – макс. 25 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 5 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 1 завдання, за розв'язання студент може отримати від 0 до 25 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

3 бали – на тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 2 задачі, за розв'язання кожної із яких студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 20 балів.

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)

65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-11
2.	Зображення: Dynamic, Cinema, Presentation, sRGB, Blackboard.	1-11
3	Екран проекційний.	1-11
4	Комунікаційне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox)	1-11
6	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-11
7	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-11
8	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-11
9	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-11
10.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; PowerPoint тощо)	1-11

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Білик О. І., Хім М. К. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2021. 340 с.
- Замасло О. Т., Зарівна А.В. Система електронного адміністрування податків в Україні в умовах глобальної цифровізації. *Бізнес Інформ*. 2024. № 4. С. 244-252.
- Іванова Н. А. Новітні підходи до фіскального адміністрування. *Фінансовий огляд*. 2021. № 2. С. 78-89.
- Іванівський А. Й. Адміністрування публічних фінансів : навч.-метод. посіб. Одеса : Гельветика, 2022. 123 с.
- Колб С. О. Еволюція судової практики в спорах про застосування податковими органами адміністративного арешту майна. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. Вип. 83(2). С. 253-261.
- Канева Т. В. Бюджет у системі фінансово-економічних відносин : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 391 с.
- Качула С. В., Лисяк Л. В., Добровольська О. В. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. в схемах і таблицях.. Дніпро : Монолит, 2022. 200 с.
- Луцик А.І., Сороківський А.Р. Митне регулювання ввезення легкових транспортних засобів в Україну. *Інноваційна економіка*. 2022. №4. С.112 - 118.
- Луцик А. І., Дмитрів В.І. Гармонізація акцизного оподаткування алкогольних напоїв і тютюнових виробів у країнах ЄС: досвід для України. *Наукові праці НДФІ*. 2022. № 1. С. 34-44.
- Марченко О. М., Пушак Я. Я., Ревак І. О. Фінансова безпека держави : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 355 с.
- Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2012_03_13/T124495.html#5690
- Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
- Петренко М. С. Проблеми фіскального адміністрування в Україні. *Економічний журнал*. 2020. № 3, С. 45-56.

14. Поляк-Свергун М.М. Діджиталізація та фінансові технології фіскального адміністрування в умовах воєнного часу. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. № 3(3). Том 2. С. 194-208.
15. Поляк-Свергун М.М., Проблематика формування та здійснення фіскальної політики. *Актуальні питання розвитку науки та техніки*. LXXIX Міжнародна науково-практична - інтернет конференція. 2022. С. 129-132
16. Поляк-Свергун М.М. Особливості обліку та оподаткування в умовах пандемії. *Постпандемічний розвиток суспільства: економічні, соціальні та психологічні аспекти*: монографія / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2022. С.227-234.
17. Поляк-Свергун М.М. Проблеми податкової системи в умовах воєнного часу. *Суспільство в умовах емерджентного розвитку*: монографія / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2023. С.274-286.
18. Поляк-Свергун М.М. Методичні вказівки щодо вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування» для студентів усіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування». Чортків, 2023. С 38.
19. Поляк-Свергун М.М. Опорний конспект лекцій (навчально-методичне видання) з дисципліни «Фіскальне адміністрування». Чортків, 2024. С. 87
20. Назарова Г., Кононенко Л., Васильєв О. Митне оформлення у системі митного контролю: сучасний стан та напрями удосконалення. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка. 2023. № 16. С. 249–257.
21. Новак Н. П., Пристемський О.С., Сакун А.Ж. Удосконалення обліку та адміністрування податків аграрних підприємств в сучасних умовах на засадах правових змін. *Агросвіт*. 2024. № 5. С. 22-27
22. Олійник О. А. Сучасні тенденції в адмініструванні податків. *Економіка і держава*. 2020. № 6. С. 45–51.
23. Петренко М. С. Проблеми фіскального адміністрування в Україні. *Економічний журнал*. 2020. № 3. С. 45-56.
24. Сидоренко В. П. Сучасні тенденції в фіскальному адмініструванні: досвід Європейських країн. *Журнал економічної науки*. 2020. № 5. С. 78-89.
25. Тимошенко Л. Г. Вплив глобалізації на фіскальну політику держави. *Фінансовий огляд*. 2021. № 1. С. 12-22.
26. Угрин В., Бондаренко Є., Шевчук А. Ефективність роботи митних органів України в умовах воєнного стану . *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 3. С. 171-182
27. Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні: навч. посіб. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 287 с.
28. Шевченко І. В. Податкове право України: теорія і практика. Харків: Право, 2021. 400 с.
29. Шуневич А.С. Фіскальна ефективність акцизного податку як складова оптимізації системи непрямого оподаткування. *Облік і фінанси*. 2020. № 4. С. 82-88.
30. Шевчук О. А. Державний фінансовий контроль : підручник. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2020. 431 с.
31. Junquera-Varela R. F., Lucas-Mas C.Ó. Revenue Administration Handbook Washington : International Bank for Reconstruction and Development, 2024. 214 p.
32. Mpofu S., Timuno S. Public Expenditure and Financial Management Handbook. 2nd ed. Harare : Macroeconomic and Financial Management Institute of Eastern and.
33. M. Estevão. Why tax administrations are embracing digital transformation. 2021. URL: <https://blogs.worldbank.org/voices/why-tax-administrations-are-embracing-digitaltransformation>
34. Rudenko V., Pohrishchuk H., Dobizha N., Moskvichova O. The Role of Fiscal Mechanism in Regulation of Households' Investment Activity in EU Countries and in Ukraine Scientific Horizons. 2022. Vol. 25. No. 5. P. 86-100.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Департаменту державної реєстрації та нотаріату Міністерства юстиції України. URL: <http://ddr.minjust.gov.ua/uk>
2. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.minfin.gov.ua>
7. Офіційний сайт навчальної платформи Prometheus. URL: <https://apps.prometheus.org.ua/>
8. Офіційний сайт Рахункової палати. URL: <http://rp.gov.ua/home/>